

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.01.1976, sp. zn. 2 Cz 119/75, ECLI:CZ:NS:1976:2.CZ.119.1975.1

Číslo: 8/1977

Právní věta: Pokiaľ nejde o vybavovanie bežných záležitostí týkajúcich sa spoločných vecí, môže byť v zmysle ustanovenia § 496 a § 145 ods. 1 O. z. vec z dosiaľ nevysporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva prevedená do vlastníctva iného občana (organizácie) jedným zo spoluvlastníkov len so súhlasom druhého zo spoluvlastníkov.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.01.1976

Spisová značka: 2 Cz 119/75

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů

Předpisy: 40/1964 Sb. § 145
§ 496

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Štátne notárstvo Košice-mesto registrovalo svojim rozhodnutím kúpnu zmluvu zo 16. 4. 1975, ktorou predávajúci O. J. predal kupujúcim M. Š. a B. Š. do ich bezpodielového spoluvlastníctva rodinný domček s dvorom a záhradou v R. za kúpnu cenu 102 573 Kčs. Do kúpnej zmluvy bolo pojaté vyhlásenie M. J., manželky predávajúceho, že súhlasí s tým, aby jej manžel tieto nehnuteľnosti predal, a že uvedené nehnuteľnosti tvoria výlučné vlastníctvo predávajúceho, keďže ju nadobudol ešte pred uzavretím manželstva s ňou.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozhodnutím štátneho notárstva bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 Not. por. štátne notárstvo pri rozhodovaní a ostatnej svojej činnosti vychádza zo skutočného stavu veci, dbá o určitosť právnych vzťahov a o predchádzanie sporom.

Podľa ustanovenia § 132 O. s. p. vzhľadom na ustanovenie § 25 Not. por. dôkazy hodnotí štátne notárstvo podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom osobného vlastníctva a čo niektorý z manželov nadobudol za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov (§ 143 O. z.).

Podľa ustanovenia § 145 O. z. bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Týmito ustanoveniami sa štátne notárstvo pri rozhodovaní vo veci dôsledne neriadilo.

Štátne notárstvo pri rozhodovaní o registrácii ohlásenej zmluvy malo k dispozícii výpis z evidencie nehnuteľností, z ktorého vyplýva, že vlastníctvo predávajúceho k prevádzanej nehnuteľnosti bolo do evidencie nehnuteľností zapísané na základe zmeny vlastníckych vzťahov, ku ktorej došlo v roku 1965.

Ďalej malo štátne notárstvo k dispozícii vyhlásenie terajšej manželky predávajúceho, že prevádzaná nehnuteľnosť je vo výlučnom vlastníctve predávajúceho, a napokon k ohlásenej zmluve priložený dotazník s čestným vyhlásením. V dotazníku a čestnom vyhlásení k registrácii a k spoplatneniu zmluvy predávajúci okrem iného uvádzal, že je narodený v roku 1913, že je ženatý a že manželstvo uzavrel 10. 10. 1972. Z týchto údajov teda vyplývalo, že manželstvo s terajšou manželkou M. J., ktorá k zmluve pripojila svoj súhlas s prevodom, uzavrel predávajúci ako 59-ročný. Za tohto stavu veci prichádzala do úvahy možnosť, že tomuto manželstvu predávajúceho predchádzalo iné manželstvo, ktoré mohlo trvať ešte v čase nadobudnutia nehnuteľností v roku 1965, a že teda prevádzaná nehnuteľnosť môže byť v dosiaľ nevyporiadanom bezpodielovom spoluvlastníctve predávajúceho s jeho bývalou manželkou.

Preto malo štátne notárstvo pri preskúmaní platnosti zmluvy (§ 63 ods. 1 Not. por.) dôslednejšie zisťovať, či predávajúci môže sám s prevádzanou nehnuteľnosťou disponovať. Vec si štátne notárstvo mohlo ujasniť napr. vypočutím samého predávajúceho, prípadne jeho rozvedenej manželky.

Ak by totiž predávaná nehnuteľnosť bola v dosiaľ nevyporiadanom bezpodielovom spoluvlastníctve predávajúceho s bývalou manželkou, mohol predávajúci nehnuteľnosť sám platne previesť na iného len so súhlasom bývalej manželky. I po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov v dôsledku zániku ich manželstva (§ 148 ods. 1 O. z.) až do jeho vyporiadania treba totiž nakladanie s týmto majetkom posudzovať v zmysle ustanovenia § 496 O. z. podľa ustanovenia § 145 ods. 1 O. z. K tomu však štátne notárstvo neprihliadlo.

Došlo tak k porušeniu zákona v ustanoveniach § 4 ods. 1, § 25 a § 63 ods. 1 Not. por. a § 132 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 130 ods. 1 a § 145 ods. 1 O. z., čo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie o registrácii zmluvy.